

RRM NA-2951/2019

Az RRM 2019.1.1 leltári számú vőfélybothoz tartozó kiegészítő információk

Csorba Csaba hivatásos vőfély 2018. 02. 13-án a múzeumnak ajándékozta „betelt” vőfélybotját. A tárgyat RRM 2019.1.1 leltári számmal vettük nyilvántartásba. Célja az ajándékozással saját tevékenységének népszerűsítése volt, a „Családok éve”, illetve a 2018-as „Családok hete” alkalmával, Valentin-nap közeledtével alkalmasnak látta az időpontot arra, hogy botját, melyen több szalag már nem fér el, gyűjteményünkbe elhelyezze.

Csorba Csaba eredetileg katona volt, 2007-ben leszerelt, azóta vállalkozó és hivatásos vőfély. Az általa adományozott botot 2006-ban Jakab Zsolt ladi fadaragó készítette. 1998-ban Jakab Zsolt lakodalmán is ő vőfélykedett, korábban iskolatársak voltak Ladon. Ebben az esztendőben kezdte a vőfélykedést Csaba.

150 darab szalag van rögzítve a boton, ezek 2006 és 2016 között gyűltek össze. A boton lévő szalagok kapcsán elmondta, hogy minden szalag külön lakodalom emléke. A szalagot a menyasszony kikérését, búcsúztatását követően a menyasszony köti fel a botra. A szalag tartalmazza a házasulandó felek nevét és a házasság dátumát is, illetve néhánnyra a lakodalom/esketés helyszínét is ráírták. „Annak emlékére, hogy itt jártam, megkérem a menyasszonyt, hogy kössön egy szalagot a vőfély rövidebbik botjára”. – mondta el Csaba. Olvasta, hogy minél több vőfélyszalag van egy boton, a vőfély annál több lakodalomban vett részt. Régebben „hívogatáskor” a menyasszony kötötte fel a szalagot a botra, ezzel hívták össze a násznépet. Rudinczky István: Enyém a szerencse, hogy vőfély lehettem című könyvéből idézi ezt az adatot Csaba.

Vőfélyként ő maga írja a szövegeit, ha kell, speciális kérést is beleszó a versekbe. Általában egy, másfél évvel korábban felkéri a vőfélyi szerepre. Megírja a lakodalom forgatókönyvét fél, háromnegyed évvel a lakodalom előtt. A lakodalom költségeit leggyakrabban a jegyespár teremti elő, sokan dolgoznak külföldön ma már. Régebben a szülők finanszírozták az eseményt, azért volt lagzi, hogy tőkét szerezzen az ifjú pár. Ma már ha nullára kijönnek, akkor jó. Évente 20-28 lakodalomban vesz részt, de mint mondja, lenne igény többre is. „Nem szeretem, imádom a vőfélykedést”- mondja. A „magyarságtudat” és a „hagyományörzés” motiválja, célja „kizökkenteni a násznépet a mókuserékből és ami a legfontosabb hogy mosolygósan, vidáman eltöltött nap sokaknak, barátok és ismerősök körében.” „A lagfontosabb rész a búcsúztató. Ott nem lehet tévedni. Ott a nagyszülőknek, szülőknek egy egész film forog. A vőlegényt a vőlegényes háznál is elbúcsúztatja. Egy életfilm forog, mintha valaki meghalt volna, csak ez egy örömteli az egész.”

„Minden pár tökéletes lagzit akar, de nem így szokott lenni. Mostmár a Lakodalom vőfélyszemmel című könyvemben foglaltam össze tapasztalataimat.” „A lakodalomban az elvesztett időt nehéz behozni, ehhez kell az igazi profizmus, hogy legyen egy B verziód is.” Csaba úgy gondolja, sikeréhez hozzájárul, hogy nagyon jól ismeri az embereket, tudja, kivel hogyan kell

beszélni. A vőfélység állítása szerint tanulható, de kell egy alapvetően mosolygós, kellemes ember, akinek keresik a társaságát. Kell, hogy szeresse az embereket, tudjon kommunikálni. Jól kell tudni táncolni, ismerni kell a nótákat. Szeretne vőfélyiskolát csinálni. A vőfélyek nagy tudású emberek, akik tisztában vannak a hagyományokkal, de képesek a kor változásaihoz idomulni, megállni a helyet a 21. században is. Nincs dusoltatás, hívogatás ma már. Édesapám szerette a zenét és sok nótát tudott, énekelt nekem. Ha nincs vőfély, szétesik a lagzi, mint ha nincs a hadseregben egy parancsnok. Lakodalom vőfély nélkül olyan, mint egy autó kormány nélkül. Mert mindenki jobban tudja, hogy kell ezt vagy azt csinálni...”

A lakodalmak általában du. 2-3 óra körül kezdődnek (ekkor érkezik a vőfély) és éjjel fél 2-2-ig szokott maradni. Elszámol és leveszi a vőfélyinget, majd „megmutatja, hogyan kell mulatni”. Volt, hogy reggel 8-kor ért véget a lakodalom.

Pisztora Zsófia néprajzos muzeológus

Kaposvár, 2018.02.13.